

přínos a i v současnosti montované spalovací motory do strojů ZAMBONI splňují přísné emisní limity. Od roku 1979 jezdil první elektrický stroj ZAMBONI ve švýcarském Winterthuru.

Trh strojů na úpravu ledu je omezen a zápasí o něj na celém světě ani ne tucet výrobních firem. Firmy však spíše zanikají, než vznikají nové. To lze konečně říci i o zimních stadionech. Jedině v Rusku, díky programu státní podpory, je boom nových zimních stadionů a dováží se tam desítky strojů ZAMBONI. K tomu existuje i trend mobilních ledových ploch v centrech měst.

H. P. Baldinger, prodejní ředitel ZAMBONI Europe se svým milovaným strojem na ledě v Klotener Schluefweg.

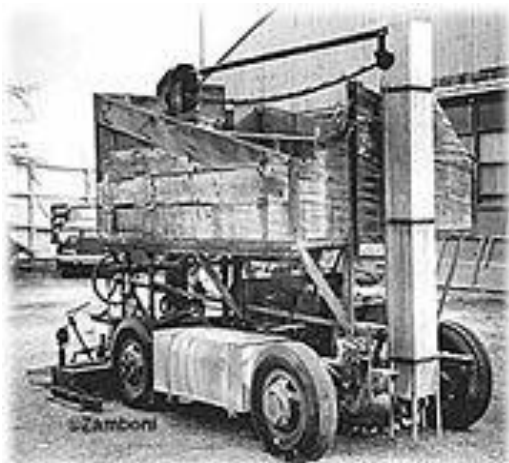
Stroj na úpravu ledu jako „obětní beránek“

Stížnosti na kvalitu ledu při velkých zápasech komentuje Baldinger tím, že mnohdy příčinou problémů je chladicí technika a stroj na úpravu ledu bývá „obětním beránkem“. Hokejisté jsou oproti krasobruslařům méně kritičtí. Pozitivní prý byla olympiáda v Turíně, která proběhla se stroji ZAMBONI bez problémů.

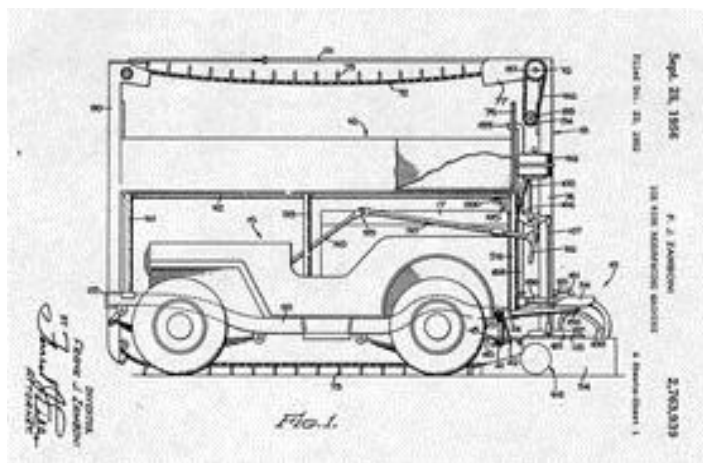
Na penzi nechce dnes 66–letý H. P. Baldinger ještě myslet. „Mým posledním cílem jsou olympijské hry v roce 2014 v Soči, než se definitivně ztratím z ledových ploch“

Historie strojů na úpravu ledu

Paramount – Vynálezcem stroje na úpravu ledu je Američan Frank J. Zamboni, syn italské přistěhovalecké rodiny. Již jako mladý muž se zabíral ledem, když v jižní Kalifornii vyráběl ledové bloky ke chlazení čerstvých zemědělských výrobků. Ale brzy přišly na trh moderní lednice, které Zamboniho vytlačovaly z trhu. Ale obchodu s ledem zůstal věrný. V roce 1939 postavil se svým bratrem a bratrancem v Paramountu zimní stadion – Iceland Skating Ring v těsné blízkosti své továrny. Tento stadion je stále v provozu!

Prototyp modelu ZAMBONI A (1949)

Výkres k patentové dokumentaci model ZAMBONI B (1950)

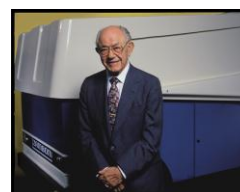
Plocha přes 1 800 m² nabízela místo až pro 800 bruslařů a musela být vícekrát denně namáhavě ručně upravována. Traktor tehdy táhl škrabač a několik pracovníků muselo z ledu odhazovat sníh, čistit led, stříkat vodu na jeho úpravu a vodu nechat zamrznout.

Od roku 1942 se proto Zamboni pokoušel vyvinout stroj, který by všechny tyto práce zvládl během jednoho cyklu: hoblovat led, sbírat sníh, vymývat studenou vodou rýhy a zaplňovat je a nakonec nanášet film z teplé vody. Po více nezdařených pokusech došlo konečně v roce 1949 ke zlomu. První opravdu funkční model ZAMBONI A jako garant zrcadlově hladké ledové plochy byl připraven k provozu.

- 1901** Frank Zamboni se narodil 16. 1. v Eurece, Utah.
- 1920** On a jeho mladší bratr se stěhují do Kalifornie aby pracovali pro svého staršího bratra Georgie.
- 1927** Postavili zařízení na výrobu ledových bloků.
- 1939** Začali budovali kluziště Iceland Skating Ring.
- 1942** Frank experimentoval s opracováním ledové plochy, které se provádělo ručně pomocí traktoru.
- 1949** Frank zhotovil první prototyp stroje a získal patent na model „A“
- 1950** Frank založil firmu „FRANK J.ZAMBONI & Co.,Inc. Proslulá krasobruslařka Sonja Henie viděla Frankův stroj a ihned jej objednala do Chicaga.
- 1950 – 1954** Frank postavil 15 strojů. Každý byl rozdílný a vylepšený oproti předcházejícímu
- 1953** Frank Zamboni obdržel patent na stroj ZAMBONI Model A.
- 1954** Se standardizovaným designem Frank postavil a prodal 10 strojů.
- 1956** Popularita bruslení v severní Americe stoupala a bylo otevřeno mnoho otevřených, ale i krytých kluzišť. Frank změnil svůj stroj použitím podvozku Jeep, což umožňovalo více prostoru pro vodu i sníh. Jeho syn Richard se vrátil domů z vojny a zapojil se do firmy.
- 1960** Zimní olympijské hry ve Squaw Walley. Byly to první hry, kdy byly použity stroje na úpravu ledu. Frank pro hry dodal 5 strojů a strávil ve Squaw Walley 6 měsíců
- 1961** Frank se stal presidentem Skating Institute of Amerika (ISI) – Bruslařský institut Ameriky.
- 1963** Byly vyrobeny první stroje se samovýsypnou sněhovou nádrží.
- 1964** Série HD měla zcela nový design. Přestal se používat podvozek Jeep a byl představen zcela nový systém dopravy sněhu pomocí vertikálního šneku.
- 1965** Uveden do Ice Skating Institute Hall of Fame – Síň slávy bruslařského institutu.

- 1968** Vyroben první stroj s hydrostatickým pohonem HDA
- 1973** Silný růst průmyslu. Energetická krize však způsobila velký útlum provozu kluzišť
- 1976** Bylo představeno integrované postranní koště
- 1978** Zamboni zavedl první produkci elektrických strojů modelu 550 a zároveň představena série modelu 500
- 1988** Frank obdržel čestný doktorát inženýrství na Clarkson University. Zemřel v červenci 1988.
- 1994** Na olympiádě v norském Lillehammeru se poprvé použily jen elektrické stroje ZAMBONI
- 1997** V NHL dostává Detroit Red Wings stroj v.č. 6000
- 1999** Společnost F.J.ZAMBONI & Co.,Inc. oslavuje v Las Vegas 50.výročí založení firmy
- 2000** Frank Zamboni je uveden do síně slávy asociace krasobruslení USA. Stroje ZAMBONI dostávají federální registrovanou obchodní značku.
- 2002** ZAMBONI prohlášen oficiálním strojem NHL
- 2005** Stroj výrobního čísla 8000 dodán na Universitu v Minnesotě – domovem klubu Golden Gophers.
- 2006** Byl uveden do světové síně slávy krasobruslení.
- 2007** Stroj č. 8500 dodán do města Kitchener v Ontáriu
- 2007** F. Zamboni do síně slávy národních vynálezců.

Léta Frank s t a v b ě produktu a na růstu ledního I když č e l i l mnoha jiných domácích a 8.

pracoval na nejlepšího zajištění „průmyslu“. konkurenci výrobců, 5. kanadských, kteří přicházeli a odcházeli, značka ZAMBONI však zůstává volbou pro drtivou většinu provozovatelů zimních stadionů po celém světě. Jeho víra, že výrobek bude zlepšován a inovován žije i dnes ve firmě, kterou založil a kterou dnes vedou jeho syn (Richard) a vnuk (Frank).

